

**Kodanikuühiskonna
Sihtkapital**

Vabaühenduste arenguhüppe I taotlusvoor 2017

Mari-Liis Dolenko
KÜSKi toetuste juht

mariliis@kysk.ee, tel 655 6423

Asja viivad edasi head ideed, kuid ebaõnnestumist ei põhjusta ideede puudumine, küll aga halb juhtimine või soovimatus end arendada.

Urmo Kübar

Presidendi nõunik vabakonna teemadel

EMSL

Organisatsiooni arendamine on protsessina

- Plaanitud
- Juhitud
- Pidev
- Kogu organisatsiooni hõlmav

KÜSKi eesmärgid I arenguhüppe voorus

- Kasvanud oskused ühingu arengu kavandamiseks, muutuste elluviimiseks
- Arenguhüpped tegevusvõimekuses

Fookuseks **inimeste võimestamine**, nende teadmiste ja oskuste arendamine. Ka ühingusiseste protsesside, tavade, käitumiste muutmiseks, tegevuse ja mõju paremaks väljapaistmiseks.

www.kysk.ee/taotlusvoorud/ah17

Tulemuseks: selge mõõdetav arenguhüpe ühingu eesmärkide elluviimiseks

Eelinfo – II arenguhüppe voor (juuni 2017)

- *fookuseks ühingute **majanduslik elujõulisus** – toetus finantsvõimekuse arendamiseks, baasi loomiseks, et pakkuda kvaliteetsemal moel teenuseid, aga ka annetuste kogumise, tulu teenimise jms läbimõtleamiseks ning käimalükkamiseks.*
- *toetame ka **soetusi, investeringuid, ehitus- ja remonditöid**, mis otseselt projekti eesmärgi saavutamisele kaasa aitavad*
- *toetust ei saa taotleda 2016. aasta teenuste arendamise võimekuse projektide (TE16) ning 2017. aasta arenguhüppe vooru (AH17) projektide elluviijad*
- *vooru täpsemad tingimused veebruaris 2017.*

Taotlus, tähtajad

Taotlus: taotlusvorm + eelarve (täidetud seletuskirjaga)

Eelistatuna ühes digikonteineris

Taotlusi ootame hiljemalt **17. jaanuariks kell 15.00** kysk@kysk.ee või posti teel

Projekti elluviimise periood: **1. aprill 2017 – 30. aprill 2018**

Summad

- **Kokku voorus 280 000 eurot:**
piirkondlikele 180 000, üleriigilistele/rahvusvah 100 000 eurot
- **Toetussumma:**
piirkondlikele ühingutele kuni **9000 eurot**
üleriigiliselt/rahvusvaheliselt tegutsejaile kuni **12 000 eurot**
- **Omafinantseering:** 5% rahalise panusena

NB! vabatahtlike kaasamine, muu panus koostööpartnerite poolt tuleb kirjeldada taotlusvormis

Toetuse taotleja – vabaühendus (MTÜ või sihtasutus)

piirkondlikult tegutsev - maakonna, valla, linna, alevi, aleviku või küla sihtgruppide huvides, ka kuni 3 maakonda

üleriigiliselt tegutsev – tegevused suunatud sihtrühmale üle Eesti või enam kui 3 maakonnas

rahvusvaheliselt tegutsev - tegutseb peamiselt Eestist väljapool asuva sihtrühma huvides

Katusorganisatsioon – saab taotleda, kui arendab ka ühingut ennast

Vähemalt **1 aasta vanune** (registri järgi)

Nõuded taotlejale

- Tegutseb **avalikes huvides**
 - eesmärgid, tegevused ka väljapoole liikmeskonda
 - likvideerimisel antakse vara üle teisele sarnasele ühingule, nimekirja kuuluvale ühingule või avalik-õiguslikule jur isikule
- Tegevus on **avalik**, st veebilehel (või FB lehel või katus-/partnerühingu lehel, KOVi lehel) on üleval:
 - põhikiri
 - majandusaasta aruanded
 - juhtorganite koosseisud
 - kinnitus eetiliste põhimõtete järgimise kohta

Ei toeta...

- 2016. aasta voorudest toetust saanud (arenguhüpe ja teenuste osutamise võimekus)
- Erakondi, äriühinguid ja nende liite, kutse- ja erialaliite, ühistuid, teisi toetusi vahendavaid ühinguid
- Avaliku ja ärisektori asutuste ja nende liitude, kutse- ja erialaliitude valitseva mõju all olevaid ühinguid

Ühingu tegevusvõimekus?

Oskuste komplekt:

- Juhtida, sihte seada, arendada
- Muutusi juhtida
- Inimesi kaasata, meeskonnaga toimetada
- Huvikaitset ja koostööd teha (sh teiste vabäühenduste, ettevõtjate, avaliku sektoriga)
- Mõju hinnata
- Ja muu oluline ühingu latusaks toimimiseks

Alusta ühingu analüüsist

- Terviklik lähemine
- Tulevikku vaatav (milline on ideaal?)
- Sihtrühma, teisi huvipooli kaasav

Otsustuskohad:

- Milliste võimekuste arendamisega alustada?
- Milleks on vaja projektitoetust?
- Millised tegevused eesmärgini viivad?
- Kuidas mõõta reaalseid tulemusi, mõju?

2014-2016 arenguhüppe voorudest sooviti arendada võimekusi:

1. **Kommunikatsioon** (sisemine – nt liikmetega suhtlus, väljapoole suunatud – nt kodulehe atraktiivsus, komm/meediaplaan)
2. **Juhtimine** (juhi koolitus, arengukavad, mõju hindamine)
3. **Inimeste, meeskonnaga seonduv** (meeskonnatöö arendamine, meeskonna motiveerimine, liikmestkonna suurendamine, vabatahtlike kaasamine ja koolitamine, spetsiifilised koolitused nagu juriidika või keeled)
4. **Finantsvõimekus** (omatuluteenimise läbimõtlemine, teenuste käivitamine/arendamine)
5. **Koostöö** (teise ühingutega, KOVidega, ärisektoriga, rahvusvaheliselt, ka võrgustike loomine/arendus)
6. **Huvikaitse** (plaanide koostamine, inimeste koolitamine, võrgustike loomine)

Mõned mõjusad näited 2014-2015

<http://www.kysk.ee/toetatud-projektid>

- **Kohila Mõisakool:** juhtimine, ka muutuste juhtimine, süsteemi loomine, et käivitada erahariduskool. Valmis arengukava, mõeldi läbi sümboolika, annetuste kogumise plaan, hariti õpetajaid/lapsevanemaid
- **Eesti Pagulasabi:** huvikaitsevõimekuse tõstmine, ühe tegevussuuna (humanitaarabi) võimekuse väljaarendamine. Eesmärgi saavutamiseks töötati muuhulgas välja aastaraamatu formaat, osaleti humanitaarabi välismaistel koolitustel, koostati huvikaitsestrateegia edasiseks.
- **Eesti Ökokogukondade Ühendus:** koostöö- ja kommunikatsioonivõimekus, et käivitada toimiv koostöövõrgustik. Kaardistati kogukonnad, toimusid ühised õhtuseminarid, arendati kodulehte, koguti kogemusi välismaal konverentsil, koolituti ühiselt, koostati uus arengukava.
- **Eestimaa Looduse Fond:** kommunikatsioonivõimekus, vabatahtlike kaasamise võimekus, et olla hea talgute korraldaja. Selleks otsiti, kinnistati vabatahtlikke, koolitati neid, tehti kogemuste vahetamise koolitusi välispartneritega, arendati koduleht mõjukesksemaks.
- **Keskkonnaõiguse Keskus:** huvikaitse- turundusvõimekuse tõstmine. Loodi huvikaitseplaani, selge kuvand (sh loogiline koduleht, turundusmaterjalid), turundusplaani teenuse müügiks.

...jätkub

- **MTÜ Võluvõru:** võimekuse tõstmine tõhusaks teenuse pakkumiseks (elukestva õppe, loovtegevuse alal). Koolitati end teenusedisaini alal, testiti uusi sihtrühmi, töötati välja koolituspaketid.
- **Haapsalu Käsitööselts:** võimekuse tõstmine arenemaks käsitööringist professionaalseks keskuseks (rahvusliku traditsiooni ja järjepidevuse säilitamine). Loodi arengukava, mõeldi läbi omatulu teenimine, koolitati liikmeid.
- **MTÜ Abistu:** teenuse osutamise võimekuse kasv (töövõime hindamine ja rakendamine), samuti kommunikatsioonivõimekuse tõus. Koolitati töötajaid, soetati inventari, hinnastati teenus, tehti ja rakendati kommunikatsioonistrateegia, käivitati teenus reaalselt.
- **Rosma Haridusselts:** strateegilise planeerimise, ühingu haldamise, kommunikatsioonivõimekuse tõstmine, et koolile uus hingamine anda. Toimusid nii vanemate, õpetajate kui nõukogu koolitused, ühised arutelud, koostati arengukava ja kommunikatsioonistrateegia, pandi paika sisekommunikatsiooniprotsessid
- **Pärnu Naiste Varjupaik:** kommunikatsioonivõimekuse tõstmine, et suurendada ühingu nähtavust ja muuta inimeste hoiakuid. Selleks kaasati edukalt koostööpartnereid aruteludesse, koolitati tiimi liikmeid, koostati kommunikatsioonistrateegia ja selged plaanid, loodi turundusmaterjalid.

Kust saada abi?

- Maakondlike arenduskeskuste MTÜ-konsultandid mty.arenduskeskused.ee
- Käsiraamat vabaühendustele: [organisatsiooni arendamine](#)
- [McKinsey MTÜ suutlikkuse analüüs](#)

NB! **Konsultandid, mentorid** tugeva soovitusena

- Arenguvajaduste analüüsiks
- Kogu projektiperioodi nõustajaks
- (Vahe)tulemuste, mõju analüüsiks, jätkutegevuste planeerimiseks

Nt www.kysk.ee/konsultantide-andmebaas või mõni teine abiline

TAOTLUSVORM

Milliseid kulusid toetame?

- Töötasud, tööjõu maksud
- Ürituste korraldamine
- Turundus- ja teavitustegevused
- Juhtide, töötajate, vabatahtlike arendamine, sh õppereisid
- Konsultantide, mentorite, ekspertide kaasamine
- Maksud, lõivud, mida riik ei tagasta
- Üld- ja arenduskulud (kuni 15% toetusest)

Igapäevased bürooruumide, transpordi- ja sidekulud jms. Samas ka muu, mis ei pruugi olla seotud projektiga. Ei pea põhjendama, kulusid hiljem tõendama.

- Muud kulud, mis on põhjendatud, vajalikud projekti elluviimiseks

Mida me ei toeta?

- Kinnisvara soetusi, amortisatsiooni
- Põhivara ja seadmete soetusi
- Remondi- ja ehitustöid
- Projektijuhtimise sisseostmist juriidiliselt isikult
- Liikmemaksusid
- Reserve ootamatuste katteks
- Muid põhjendamatu, projekti tulemuste seisukohast ebaolulisi kulusid jms.

Oluline:

- Vältida huvide konflikti (osta teenust nt enda ettevõttelt)
- Üle 2000-euroste kulude puhul olla valmis 3 pakkumise võtmiseks
- Teise rahastaja panus eelarvesse sobib vaid juhul, kui rahaeraldises on seos KÜSKi projektiga märgitud
- Eelarve seletuskiri peab sisaldama kirjeldust, kalkulatsioone.

EELARVEVORM

Hindamiskriteeriumid

- projekti vastavus taotlusvooru eesmärkidele – 15%
- arenguvajaduste analüüsi sisukus ja projekti vajalikkuse põhjendus sellest lähtudes – 15%
- kavandatud tegevuste vastavus analüüsist tulenevatele vajadustele, seos projekti eesmärkide, mõõdetavate tulemuste saavutamise – 20%
- projekti eelarve kulude lahtikirjutus, vajalikkus ja põhjendus – 15%
- projekti tulemuste mõju ja jätkusuutlikkus, selleks kavandatud tegevused – 15%
- kaasatud vabatahtlike, koostööpartnerite, konsultandi/mentori sisuline roll projektis (nende puudumisel põhjenduse veenvus) – 10%
- taotleja kirjeldus tema mõjust sihtrühmale, senine tegevus ning suutlikkus projekti ellu viia, samuti projekti ettevalmistuse kvaliteet – 10%

Mis saab edasi?

Taotluste menetlemisest (jaanuar – märts 2017)

- Taotleja ja taotluse **nõuetele vastavuse kontroll** KÜSKi büroo poolt
- **Sisuline hindamine** vastavalt kriteeriumitele (3 hindajat igal projektil)
- Hindamiskoosolek hindajate ja juhatusega
- Järelepärimised, ettepanekud taotlejale
- Juhatuse otsus (ca märtsi keskpaik)
- Toetuslepingute allkirjastamine 😊

Toetuse väljamaksmine: 50% - 40% - 10%

NB! järelaruanne 2 aastat peale projekti lõppu, ca aprill 2020

Arenguhüpped 2014 - 2016

- 2014 – 198/41
- 2015 – 132/37
- 2016 – 147/28

Kokku taotlusi 477, toetusi kokku 106 projektile

Millised on komistuskivid? 1

Tehnilise poole pealt:

- Taotlus hilineb
- Allkirjastanud keegi teine
- Kogemata saadetud tööversioon/tühi dokument
- Eelarved seletuskirjata/veateatega
- Kodulehelt puudu aruanded, põhikiri jms
- Vara likvideerimise säte põhikirjas
- Taotleja ise avaliku sektori mõju all või erialaliit

Millised on komistuskivid? 2

Sisuliselt:

- Eesmärk sõnastatud tegevusena
- Vajadus-eesmärk-tegevused-eelarve ei ole omavahel loogilises seoses
- Ühingu eksistentsi nõrk põhjendus (NB! vaata hindamiskriteeriumeid, taotluses Teave taotleja kohta)
- Analüüs on tehtud lähtuvalt soetusvajadusest/konkreetselt tegevusest
- Jätkusuutlikkust nähakse võimalikuna vaid projektide toel
- Eelarvetes igapäevategevused (üldkoosolek, külapäevad)
- Eelarvetes tegevused, mis tegevuskavas puuduvad
- Eelarves puuduvad kalkulatsioonid

Millised on komistuskivid? 3

- Projektiga tegeleb mitmeid juhte, koordinaatoreid, assistente – nende rollid põhjendamata
- Arendatakse sihtrühma, mitte ühingut ennast
- Uue teenuse käivitamisel jääb organisatsiooni enda võimekus tagaplaanile
- Projekt lõpeb dokumendi valmisaamisega – mis edasi?
- Riskid on poolikult läbi mõeldud
- Liiga lühike projektiperiood!
- Tegevuskava ise napp, ei selgu keda kaasatakse, kellega koos jms
- Liigendamata voolav pikk tekst, palju kordusi

Analüüsige, planeerige, HÜPAKE!

Ja jälle otsast peale····.

JÕUDU! 😊

SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital

www.kysk.ee